

Advies

Rolnummer: RP 083

DE BEDRIJFSCOMMISSIEKAMER VOOR RIJK EN POLITIE,
ADVISERENDE NAAR AANLEIDING VAN EEN VERZOEK OM
BEMIDDELING EN ADVIES INZAKE EEN GESCHIL TUSSEN:

de ondernemingsraad van regiopolitie Brabant Zuid-Oost (de onderneming), hierna te noemen: de ondernemingsraad enerzijds

en

de korpschef van regiopolitie Brabant Zuid-Oost, de heer Raeven, hierna te noemen: de bestuurder anderzijds.

Verloop van de procedure

Per brief van 12 februari 2002 heeft de bestuurder een voorgenomen besluit inzake uniformering van ASC-medewerkers kenbaar gemaakt en daarmee ter advisering aan de OR voorgelegd op grond van artikel 25 WOR.

Tijdens de overlegvergadering van 27 februari 2002 wordt het voorgenomen besluit besproken. De bestuurder geeft aan doorgang te willen geven aan het voornemen, terwijl daarmee niet is ingestemd.

Het besluit wordt bij brief van 28 maart 2002 aan de OR gezonden, waarbij de bestuurder (nogmaals) aangeeft met betrekking tot de uniformering van de ASC-medewerkers het besluit uit te voeren.

Per brief van 24 april 2002 heeft de OR de nietigheid van het besluit ingeroepen.

Bij schrijven van 1 mei 2002 is namens de OR een verzoek om advies en bemiddeling ingediend bij de Bedrijfscommissie ter beoordeling van de vraag of de bestuurder terecht de OR een instemmingsrecht heeft onthouden inzake kledingvoorschriften voor de groep ASC-medewerkers.

Behandeling van het geschil

Bij brief d.d. 1 mei 2002 heeft de ondernemingsraad het geschil ter bemiddeling c.q. advisering als bedoeld in artikel 36, derde lid van de WOR voorgelegd aan de Bedrijfscommissie voor het Rijk en Politie (hierna: de Kamer).

De bestuurder heeft bij schrijven d.d. 27 mei 2002 zijn visie gegeven betreffende het geschil.

De commissie heeft partijen in de gelegenheid gesteld om op 18 juli 2002 tijdens een zitting van de Kleine Commissie – welke de Kamer uit haar midden heeft samengesteld voor de uitvoering van het mondelinge gedeelte van de bemiddelingsprocedure – hun standpunten toe te lichten.

Namens de ondernemingsraad zijn verschenen de heer P.K.N. van Leest (voorzitter OR), de heer Th. A. M. M. Peer (lid OR) en mevrouw M.E.P. Peters (secretaris OR), bijgestaan door zijn raadsman de heer J. Lamme (advocaat). Namens bestuurder zijn ter zitting aanwezig de heer H.A.M. Schalken (plv. Korpschef), de heer R.M.M. Paulssen (beleidsmedewerker juridische ondersteuning) en de heer R. Feyen (medewerker beleidssecretaris).

Desgevraagd hebben partijen verklaard te kunnen instemmen met een verlenging van de 2-maanden-termijn waarbinnen de commissie het advies behoort uit te brengen.

Voorts is komen vast te staan dat partijen zijn overeengekomen het advies van de commissie als bindend te zullen beschouwen.

Omvang van het geschil

De commissie heeft de vraag te beoordelen of aan de OR in onderhavig geval een instemmingsrecht toekomt op grond van artikel 27 lid 1 sub d van de WOR.

Standpunt van de ondernemingsraad

De OR geeft aan de Bedrijfscommissie te kennen dat hij van oordeel is dat het door de bestuurder genomen besluit tot vaststelling van een regeling (dan wel wijziging van een regeling) betreffende kledingvoorschriften een besluit is op het gebied van arbeidsomstandheden welk instemming behoeft op grond van artikel 27 lid 1 onder sub d van de WOR. De OR voert hiertoe aan, dat het besluit ziet op werkkleding van zogenaamde ASC-medewerkers. Deze medewerkers behoren niet tot het executieve politiepersoneel, maar zijn onder meer belast met ontvangst van bezoekers. De OR acht een onderscheid in kleding noodzakelijk, zodat bezoekers duidelijk kunnen zien dat betrokken medewerkers geen politieagenten zijn. Hierdoor zou volgens de OR de veiligheid van de medewerkers worden vergroot.

Standpunt van de bestuurder

Naar de mening van de bestuurder is artikel 27 WOR niet van toepassing, aangezien er geen sprake is van een *regeling* op het gebied van veiligheid, gezondheid of het welzijn in verband met arbeid of ziekteverzuim. Volgens de bestuurder leert de ervaring van andere politieregio's dat uniformen met afwijkende epauletten (schouderafdekking) voldoende duidelijk maken dat het gaat om niet-executieve medewerkers.

De bestuurder is van mening dat op grond van artikel 56 van het Besluit Algemene Rechtspositie Politie sprake is van uitvoering van een wettelijk voorschrift zodat op grond van artikel 25 van de WOR geen advies van de ondernemingsraad is vereist. Gezien de goede verstandhouding tussen bestuurder en de OR is conform artikel 32 van de WOR toch om advies gevraagd.

Het verstrekken van nadere inlichtingen ter hoorzitting

Ter zitting is van de zijde van de OR het volgende betoogd. Gelet op de reikwijdte van het door de bestuurder genomen besluit van 28 maart 2002 is er sprake van een regeling als bedoeld in artikel 27 lid 1 sub d.

Dat er niet slechts sprake is van een individueel besluit maar van een algemeen geldende (en niet tijdelijke) regeling, blijkt onder andere uit het feit dat het betrekking heeft op een substantiële groep medewerkers. Gelet op de ruimte voor regionale regelgeving (op grond van artikel 56 Barp) en de invulling hiervan door het opgestelde kledingreglement, heeft de bestuurder de bedoeling gehad om tot een algemene regeling te komen en niet tot een incidenteel besluit.

Voorts is de OR in zijn algemeenheid van oordeel dat met een kledingvoorschrift en derhalve met uniforme werkkleding aspecten van veiligheid en welzijn van de medewerkers en daarmee de arbeidsomstandigheden zijn gemoed. Met name het welzijnsaspect speelt bij de keuze tussen al of niet dragen van een politie-uniform een grote rol, nu door de OR signalen zijn ontvangen dat bij de betrokken medewerkers de vrees bestaat dat zij als politieagent zullen worden herkend, terwijl zij geen politieopleiding hebben genoten. De OR acht het derhalve van belang dat het publiek duidelijk onderscheid weet te maken tussen wel en niet executief personeel, omdat men verwacht dat dit agressieremmend zou werken.

Desgevraagd heeft de OR aangegeven niet tegen uniforme werkkleding te zijn, maar het bezwaar vooral te richten op een *politie*-uniform. De (technische) vraag die de OR beantwoord zou willen zien is slechts of er in het onderhavig geval sprake is van een instemmingsrecht of van een adviesrecht. Het onderwerp van geschil behelst derhalve niet de (nader in te vullen) inhoud van het besluit.

Desgevraagd wordt aangegeven dat hoewel in het verleden geen duidelijke situaties zijn geweest waarbij zich incidenten hebben voorgedaan, het dragen van een uniform wel degelijk andere reacties oproept bij het publiek.

Van de zijde van de bestuurder is ter zitting aangegeven dat het besluit van 28 maart 2002 niet kan worden aangemerkt als een besluit in de zin van artikel 27 lid 1 sub d van de WOR. Gewone en uniforme werkkleding, waaronder de het in casu voorgestelde politie-uniform moet worden begrepen, heeft slechts tot doel om een uniforme en herkenbare uitstraling te bevorderen en strekt niet ter bescherming van de veiligheid en gezondheid van de werknemer. Het uniform kan daarom, geheel overeenkomstig de bepalingen van het Arbeidsomstandighedenbesluit, niet worden aangemerkt als een uitrusting die bestemd is om de werknemer te beschermen tegen een of meer gevaren die de veiligheid of gezondheid van de medewerker op het werk zou(den) kunnen bedreigen dan wel als persoonlijk beschermingsmiddel.

De bestuurder is met de OR van mening dat het onderhavige besluit niet een besluit is in de zin van artikel 25 van de WOR. Ondanks het feit dat het voorgenomen besluit met betrekking tot het kledingreglement volgens de bestuurder niet valt onder een investering zoals is omschreven in artikel 4 lid 2 van het door beide partijen ondertekende WOR-convenant (dd. 31 mei 2001), heeft de bestuurder toch gemeend dat het besluit ter advisering dient te worden voorgelegd aan de OR. Hiermee heeft de bestuurder de OR een adviesrecht gegeven met betrekking tot zijn voornemen om alle medewerkers de werkzaamheden te laten verrichten in bedrijfskleding cq. een uniform. In artikel 32 lid 4 van de WOR is onder andere bepaald dat indien in een overeenkomst aan de OR een recht op advies wordt gegeven over andere besluiten dan in artikel 25 van de WOR, artikel 26 met betrekking tot het beroepsrecht van toepassing is. De OR heeft de mogelijkheid om een verzoekschrift in te dienen bij de ondernemingskamer van het gerechtshof Amsterdam niet gevolgd, maar heeft gekozen voor de procedure van artikel 36 van de WOR. Derhalve verzoekt de bestuurder de Bedrijfscommissie in het advies aan te geven dat de van belang zijnde bepalingen krachtens de WOR door de bestuurder namens de ondernemer correct zijn toegepast.

Met betrekking tot de vraag of er voorafgaande aan het besluit overleg is geweest en of daarin ook alternatieven zijn besproken om het gevoel van veiligheid te vergroten, geeft de bestuurder aan dat de discussie zich heeft toegespitst op kledingvoorschriften en dat na goed overleg is overeengekomen dat er sprake diende te zijn van uniforme kledij. Na vergelijking van kledingvoorschriften binnen de regio heeft de bestuurder gekozen voor een politie-uniform omwille van de herkenbaarheid.

De bestuurder heeft zich op het standpunt gesteld dat het doel van het desbetreffende (politie)uniform niet strekt tot bescherming van de persoon.

De commissie heeft hierop de vraag gesteld hoe dit standpunt zich verhoudt tot het argument van de OR dat medewerkers in een politie-uniform weldegelijk anders worden bejegend door het publiek. Hierop heeft de bestuurder geantwoord dat alle ASC-medewerkers bijzondere opsporingsambtenaar zijn en bovendien een balietraining hebben gevolgd. Volgens de bestuurder is de onderhavige kwestie voor een belangrijk deel gevoelsmatig, waarbij evengoed argumenten zouden zijn aan te voeren dat een politie-uniform juist het gevoel van veiligheid kan vergroten. Desgevraagd geeft de bestuurder aan dat met betrekking tot de gevoelens van onveiligheid nooit is gesproken over mogelijke alternatieven, maar dat de discussie toegespitst is op het soort uniform. Voorts geeft de bestuurder aan dat hij, mede op grond van 30 jaar ervaring bij de politiediensten, vraagtekens heeft of de gevoelens van onveiligheid terecht zijn.

Relevante bepalingen uit de WOR

Artikel 25

lid 1: De ondernemingsraad wordt door de ondernemer in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen over elk door hem voorgenomen besluit tot:

sub a: overdracht van de zeggenschap over de onderneming of een onderdeel daarvan;

sub e: belangrijke wijziging in de organisatie van de onderneming, dan wel in de verdeling van bevoegdheden binnen de onderneming.

Artikel 27

lid 1: De ondernemer behoeft de instemming van de ondernemingsraad voor elk door hem voorgenomen besluit tot vaststelling, wijziging of intrekking van:

sub d: een regeling op het gebied van de arbeidsomstandigheden, het ziekteverzuim of het reïntegratiebeleid.

lid 3: De in het eerste lid bedoelde instemming is niet vereist, voor zover de betrokken aangelegenheid voor de onderneming reeds inhoudelijk is geregeld in een collectieve arbeidsovereenkomst of een regeling van arbeidsvoorwaarden vastgelegd door een publiekrechtelijk orgaan.

lid 4: Heeft de ondernemer voor het voorgenomen besluit geen instemming van de ondernemingsraad gekregen, dan kan hij de kantonrechter om toestemming vragen om het besluit te nemen. De kantonrechter geeft slechts toestemming, indien de beslissing van de ondernemingsraad om geen toestemming te geven onredelijk is, of het voorgenomen besluit van de ondernemer geveerd wordt door zwaarwegende bedrijfsorganisatorische, bedrijfseconomische of bedrijfssociale redenen.

lid 5: Een besluit als bedoeld in het eerste lid, genomen zonder toestemming van de ondernemingsraad of de toestemming van de kantonrechter, is nietig, indien de ondernemingsraad tegenover de ondernemer schriftelijk een beroep op de nietigheid heeft gedaan.

De ondernemingsraad kan slechts een beroep op de nietigheid doen binnen een maand nadat zij de ondernemer hem zijn besluit overeenkomstig de laatste volzin van het tweede lid heeft meegedeeld, tenzij -bij gebrek van deze mededeling- de ondernemingsraad is gebleken dat de ondernemer uitvoering of toepassing geeft aan zijn besluit.

Artikel 32 lid 2:

Bij schriftelijke overeenkomst tussen de ondernemer en de ondernemingsraad kunnen aan de ondernemingsraad meer bevoegdheden dan de in de wet genoemde worden toegekend en kunnen aanvullende voorschriften over de toepassing over het bij of krachtens deze wet bepaalde worden gegeven. De onderneming zendt een afschrift van de overeenkomst aan de bedrijfscommissie.

Overwegingen van de Kamer bij haar advies

Vaststaat dat de ondernemingsraad tijdig de nietigheid van het besluit heeft ingeroepen op grond van artikel 27 lid 5 WOR.

Naar hetgeen door partijen naar voren is gebracht en ter zitting is besproken, is het de commissie duidelijk geworden dat partijen overeenstemming hebben over het feit dat de betrokken ASC-medewerkers de functie in *uniforme* kleding zullen gaan uitoefenen.

De commissie stelt vast dat zij derhalve dient te beoordelen of het besluit van de bestuurder van 28 maart 2002 dient te worden aangemerkt als zijnde een vaststelling van een regeling op het gebied van de arbeidsomstandigheden, het ziekteverzuim of het reïntegratiebeleid zoals in artikel 27 lid 1 sub d van de WOR.

Dienaangaande overweegt de commissie als volgt.

Ten aanzien van een regeling

Onder de werking van artikel 27 WOR vallen alleen besluiten van algemene strekking, hetgeen wil zeggen dat de regeling, maatregel of voorziening voor herhaling vatbaar dient te zijn en betrekking moet hebben op alle werkzame personen, dan wel op een groep binnen de onderneming.

Een groep kan in dit kader worden aangemerkt als een categorie van werknemers wiens functie overeenkomstige kenmerken of belangen heeft. Nu het de commissie is gebleken dat daarvan sprake is bij de betrokken groep ASC-medewerkers binnen de regiopolitie Brabant Zuidoost, acht de commissie het besluit van 28 maart 2002 inzake het te verstrekken uniform en het daartoe op te stellen kledingvoorschrift een regeling zoals in artikel 27 van de WOR.

Ten aanzien van arbeidsomstandigheden, het ziekteverzuim of het reïntegratiebeleid.

Op de vraag of er sprake is van een regeling op het gebied van arbeidsomstandigheden acht de commissie het volgende van belang. Zowel uit de stukken als hetgeen ter zitting naar voren is gekomen blijkt dat (een deel van de) ASC-medewerkers meent dat een politie-uniform meer veiligheidsrisico's met zich meebrengt dan het dragen van andere kleding. De commissie is hierbij van mening dat, ongeacht de vraag of deze gevoelens van onveiligheid terecht zijn, hiermee het welzijnsaspect van de medewerkers direct wordt geraakt.

Het enkele feit dat dergelijke gevoelens aanwezig blijken te zijn acht de commissie voldoende reden om in het onderhavige geval te kunnen spreken van een situatie waarin de arbeidsomstandigheden in het geding zijn. Dat het politie-uniform niet bestemd is om de medewerker te beschermen, zoals de bestuurder heeft aangevoerd, doet hieraan niet af.

De commissie acht derhalve de conclusie gerechtvaardigd dat, nu het gevoel van onveiligheid het welzijn van de medewerkers raakt, in casu sprake is van een instemmingsplichtig besluit in de zin van artikel 27 lid 1 sub d van de WOR.

Ten overvloede merkt de commissie nog op dat het welzijnsaspect wellicht in een breder verband kan worden gezien, met een groter bereik dan slechts de uniforme kleding als zodanig. De commissie acht het in dit kader raadzaam om tijdens het inhoudelijk overleg de veiligheidsaspecten breder te benaderen, met als doel zoveel mogelijk het gevoel van welzijn bij de desbetreffende medewerkers te optimaliseren en de kenbaar gemaakte gevoelens van onveiligheid te elimineren. De commissie denkt daarbij aan een samenhangend pakket van maatregelen

Voorts wordt met betrekking tot hetgeen door de bestuurder is aangevoerd inzake het WOR-convenant van 31 mei 2001 nog ten overvloede overwogen dat met een dergelijk convenant slechts de mogelijkheid bestaat om bepaalde kwesties aanvullend te regelen en niet om het instemmingsrecht op grond van artikel 27 WOR opzij te zetten.

Advies

De commissie is van oordeel dat het besluit van de bestuurder van 28 maart 2002, waarvan door de ondernemingsraad tijdig de nietigheid is ingeroepen, nietig is. De commissie adviseert de bestuurder zich te onthouden van handelingen die strekken tot uitvoering van het nietige besluit. De commissie adviseert partijen voorts het overleg op grond van artikel 27 WOR te heropenen en bij de inhoudelijke bespreking over de uniforme kleding het veiligheids- c.q. welzijnsaspect in bredere zin te betrekken zoals in bovenbedoelde zin is aangegeven.

Den Haag, 6 augustus 2002

De Bedrijfscommissiekamer voor Rijk en Politie,
namens deze,

J.W. van Baarle
Voorzitter

namens mw. J. Dekker
Secretaris
mw. M. Heemskerk
Plaatsvervangend secretaris